משנה

הֶרְחִיק אֶת הַסִּיכּוּךְ מִן הַדְּפָנוֹת והניח חלל ריק ביניהם, ברוחב או באורך הסוכה, אם יש בחלל זה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, הסוכה פְּסוּלָה, שכיון שהאויר מפריד בין הדפנות לסכך, לא נאמר בו דין דופן עקומה להכשיר את הסוכה, ונמצאת סוכה זו ללא דפנות. אולם אם יש בחלל פחות משלשה טפחים, אומרים ׳לבוד׳ ונחשב החלל כאילו סתום בסכך כשר, והסוכה כשירה. בַּיִת שֶׁנִּפְחַת גגו באמצעו רחוק מן הדפנות ונוצר בו חלל כמין ארובה, וְסִיכֵּךְ עַל גַּבָּיו – על גבי אותו מקום שנחסר הגג, ונמצא שתקרת הבית שהיא סכך פסול מפרידה בין הסכך לדפנות, אִם יֵשׁ מִן הַכּוֹתֶל לַסִּיכּוּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת בתקרת הבית, הסוכה פְּסוּלָה, משום שבמרחק כזה לא נאמר דין דופן עקומה ונמצא שהדפנות רחוקים מהסכך הכשר ואין דפנות לסוכה. אולם אם יש ביניהם פחות מארבע אמות בשרה, משום שהלכה למשה מסיני שעד ארבע אמות אומרים דופן עקומה דהיינו שרואים את תקרת הבית כאילו הוא המשכו של הדופן, ונמצאו הדפנות מגיעות עד לסכך הכשר. וְכֵן המסכך על גבי כל האויר של חָצֵר שֶׁהִיא מוּקֶפֶת בתים משלש רוחותיה ומבתים אלו יוצאת אַכְסַדְרָה – כמין גג הבולט מן דפנות הבתים לתוך החצר. אם האכסדרה רחבה ארבע אמות, הסוכה פסולה, משום שאין כאן דין דופן עקומה. ואם רחבה פחות מארבע אמות, בשרה, מדין דופן עקומה. וכן סוּכָּה גְּדוֹלָה שיש בסכך הכשר לבדו שיעור סוכה, שֶׁהִקִּיפוּהָ בין הדפנות לסכך הכשר, בְּרָבָר שֶׁאֵין מְסַכְּכִין בּוֹ – כגון בסדין שהוא דבר המקבל טומאה. אִם יֵשׁ תַּחְתָּיו – תחת הסכך הפסול רוחב אַרְבַּע אַמּוֹת שמפריד בין הדפנות לסכך הכשר, הסוכה פְּסוּלָה, משום שאין כאן דין דופן עקומה. אולם אם יש תחת הסכך הפסול פחות מארבע אמות, הסוכה כשרה, מדין דופן עקומה.

גמרא

מקשה הגמרא: כָּל הָנֵי לָמָּה לִי – מדוע כפל התנא את דין דופן עקומה בשלושת האופנים המבוארים במשנה, הלא די שיאמר התנא אופן אחד של דופן עקומה ומזה נלמד לשאר האופנים. מתרצת הגמרא: צְרִיכָא – צריך התנא להשמיענו את כל האופנים, לפי שבכל אחד יש חידוש שאי אפשר ללמדו מהאופן השני. מבארת הגמרא: דְּאִי אַשְׁמְעִינַן התנא דין דופן עקומה רק בְּבַיִת שֶׁנִּפְחַת, היה מקום לומר שדווקא בזה אומרים דופן עקומה מִשּׁוּם דְּהָנֵי – אלו המְחִיצוֹת שאנו רוצים שיכשירו את הסוכה על ידי דופן עקומה, לַבַּיִת עֲבִידָן – לצורך פנים הבית עשויות, וכיון שהבית נעשה סוכה, יכולים הדפנות לשמש במחיצות לסוכה על ידי דופן עקומה, אֲבָל באופן של חָצֵר הַמּוּקֶפֶת אַכְסַדְרָה, דְּמְחִיצוֹת אלו שאנו רוצים להחשיבם לדפנות הסוכה, לָאו לְאַכְסַדְרָה עֲבִידִי – לא נעשו לצורך האכסדרה שהיא מחוץ לבית אלא לצורך פנים הבית נעשו, אֵימָא שלֹא נכשיר את הסוכה על ידיהם מדין דופן עקומה, צְרִיכָא – לכך הוצרך לשנות דין דופן עקומה גם באכסדרה. וְכֵן אִי אַשְׁמְעִינַן התנא הָנֵי תַּרְתֵּי אופנים דהיינו בית שנפחת וחצר המוקפת אכסדרה, היה מקום לומר שדוקא באלו נאמר דין דופן עקומה מִשּׁוּם דְּסָכְכָן – הסכך הפסול המפסיק בין הדפנות לסכך הכשר, סָכָךְ כָּשֵׁר הוּא – עשוי ממין הכשר לסיכוך, אלא שפסול משום ׳תעשה ולא מן העשוי׳ משום שלא הונח לשם סוכה, אֲבָל באופן של סוּכָּה גְּדוֹלָה שֶׁהִקִּיפוּהָ בְּרָבָר שֶׁאֵין מְסַכְּכִין בּוֹ שהפסול הוא משום דְּסָכְכָהּ המפסיק בין הסכך לדפנות מִן סָכָךְ פָּסוּל הוּא – כגון דבר המקבל טומאה, אֵימָא שלֹא נאמר בזה דין דופן עקומה, לכך צְרִיכָא לתנא לחדש שגם באופן זה נאמר דופן עקומה.

אָמַר רַבָּה, אֲשְׁכַּחְתִּינְהוּ – מצאתי לְרַבָּנָן דְּבֵי רַב – תלמידי בית מדרשו של רב, דְיָתְבֵי וְקָאָמְרֵי בשם רב, סוכה שיש בה שלש דפנות בלבד, וְאָוִיר מהלך על פני כל הסוכה מדופן אמצעי עד פתח הסוכה, פּוֹסֵל את הסוכה בְּשָׁלֹשָׁה טפחים, שכיון שיש באויר רוחב שלשה טפחים הרי הוא מפסיק בין שני חלקי הסוכה, ונמצא שאין בשום חלק של הסוכה שלש דפנות. ואילו סָכָךְ פָּסוּל המהלך על פני כל הסוכה מדופן אמצעי עד פתח הסוכה, פּוֹסֵל את הסוכה רק בְּאַרְבָּעָה טפחים. וַאֲמִינָא לְהוּ אֲנָא – הקשה רבה לתלמידי רב, אֲוִיר דְּפוֹסֵל בְּשָׁלֹשָׁה טפחים מְנָא לְכוּ – מנין לכם דין זה שאויר פוסל את הסוכה בשלשה טפחים, ממשנתינו, דְּתָנַן שאם הֶרְחִיק אֶת הַסִּיכּוּךְ מִן הַדְּפָנוֹת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים פְּסוּלָה משום שהאויר מפריד בין הדפנות לסכך, אם כן יש ללמוד שסָכָךְ פָּסוּל נַמִּי לֹא לִיפְסֵיל אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, דְּתָנַן בהמשך המשנה בַּיִת שֶׁנִּפְחַת וְסִיכֵּךְ עַל גַּבָּיו, אִם יֵשׁ בֵּין הַסִּיכּוּךְ לַכּוֹתֶל אַרְבַּע אַמּוֹת פְּסוּלָה, ומוכח שסכך פסול פוסל רק בארבע אמות ולא בארבעה טפחים. וְאָמְרוּ לְי – תירצו תלמידי רב לרבה, בַּר מִינָּהּ דְּהַהִיא – אכן כל סכך פסול פוסל בארבעה טפחים, אלא שדין משנתינו שפוסלת רק בארבע אמות שונה מכל סכך פסול, דְּרַב וּשְׁמוּאֵל אָמְרֵי תַּרְוַיְיהוּ שטעם משנתינו הוא מִשּׁוּם שמדין דּוֹפֶן עֲקוּמָה נָגְעוּ בָּהּ – כיון שהסכך הפסול עומד בסמוך לדפנות ולא באמצע הסוכה הכשירו את הסוכה מדין דופן עקומה דהיינו שנחשב כאילו הדופן ממשיכה עד הסכך הכשר, אולם סכך פסול שהניחו באמצע הסוכה רחוק מהדפנות יותר מארבע אמות, שאי אפשר להכשירו משום דופן עקומה, פוסל בארבעה טפחים כדברי רב.

חזר רבה והקשה לתלמידי רב: וַאֲמִינָא לְהוּ אֲנָא, לדבריכם שאויר חמור יותר מסכך פסול, קשה, מָה אִילּוּ אִיטְּא בסוכה סָכָךְ פָּסוּל פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טפחים, וְבצד הסכך הפסול יש גם אֲוִיר פָּחוֹת מִשָּׁלֹשָׁה טפחים, מַאי – מה יהיה דינה של סוכה זו לדבריכם, ודאי כְּשֵׁרָה היא, משום שאין האויר מצטרף לסכך הפסול לפסול את הסוכה. ואולם אם מַלֵּיהּ למקום האויר שבצד הסכך הפסול בְּשַׁפּוּדִין – שהם פסולים לסיכוך, מַאי, ודאי שפְּסוּלָה, משום שמצטרפים השפודין לסכך הפסול ונמצא שיש סכך פסול יותר מארבעה טפחים. וְקשה כיצד יתכן לומר כן, האם לֹא יְהֵא אֲוִיר הַחמור שפּוֹסֵל בְּשָׁלֹשָׁה טפחים, כְּסָכָךְ פָּסוּל הקל שפּוֹסֵל רק בְּאַרְבָּעָה טפחים, ואם סכך פסול הקל מצטרף לארבעה טפחים לפסול, כל שכן שמצטרף האויר החמור לסכך הפסול בכדי לפסול את הסוכה. וְאָמְרוּ לִי תלמידי רב, אִי הָכִי, לְדִידָךְ נַמִּי דְּאָמַרְתְּ – לשיטתך שסָכָךְ פָּסוּל פּוֹסֵל בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, גם קשה קושיא זו, מָה אִילּוּ אִיטְּא – אילו יש בסוכה סָכָךְ פָּסוּל פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, וּבסמוך לזה יש אֲוִיר פָּחוֹת מִשָּׁלֹשָׁה טפחים, מַאי – מה דינה של הסוכה, ודאי כְּשֵׁרָה, היא משום שאין האויר והסכך הפסול מצטרפים לפסול את הסוכה. ואולם אם מַלֵּיהּ למקום האויר שבצד הסכך הפסול בְּשַׁפּוּדִין שהם סכך פסול, מַאי – ודאי שמצטרפים השפודין לסכך הפסול ונמצא סכך פסול יותר מארבע אמות והסוכה פְּסוּלָה, וקשה כיצד יתכן לומר כן, האם לֹא יְהֵא אֲוִיר הַפּוֹסֵל בִּשְׁלֹשָׁה טפחים שהוא חמור, כְּסָכָךְ פָּסוּל הקל הַפּוֹסֵל רק בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, ומדוע לא מצטרפים האויר החמור לסכך הפסול בכדי לפסול את הסוכה.

וַאֲמִינָא לְהוּ אֲנָא – השיב רבה לתלמידי רב, הַאי מַאי – אין דומה שאלתי לשאלתכם, שבְּשִׁלְמָא לְדִידִי, דַּאֲמִינָא – שאמרתי שסכך פסול פוסל בְּאַרְבַּע אַמּוֹת

שהפסול הוא מִשּׁוּם שִׁיעוּרָא וְלָאו שִׁיעוּרָא הוּא – שכך קיבלו הלכה
למשה מסיני שסכך פסול ארבע אמות הוא שיעור חשוב כדי
לפסול את הסוכה ופחות מארבע אמות אינו שיעור חשוב כדי
לפסול את הסוכה, ממילא יובן היטב מדוע לא מצטרפים אויר
פחות משלושה טפחים לסכך פסול פחות מארבע אמות, משום
דְּהַאי – צירוף סכך פסול ואויר, לָאו שִׁיעוּרָא הוּא – אין בהם שיעור
כדי לפסול את הסוכה, כֵּיוָן דְּלֵית שָׁוּ שִׁיעוּרַיְיהוּ של סכך פסול
ואויר לַהֲדָדֵי, שסכך פסול שיעורו בארבע אמות ואויר שיעורו
בשלושה טפחים, וכיון שאין שיעורם שווה לֹא מְצָטְרְפִי – אינם
מצטרפים להשלים שיעור סכך פסול. אֶלָּא לְדִידְכוּ – לשיטתכם
תלמידי רב, דְּאָמְרִיתוּ שִׁשִּׁיעוּר הפסול של סכך פסול בארבעה
טפחים אינו הלכה למשה מסיני, אלא מִשּׁוּם הַפְלָגָה – שארבעה
טפחים נחשבים למקום חשוב ומבדילים בין שני חלקי הסכך
ונמצא שאין בסוכה שלוש דפנות, אם כן מַה לִּי שהסכך הכשר
אִיתְפַּלַּג [נחלק] בְּסָכָךְ פָּסוּל, מַה לִּי שהסכך הכשר אִתְפַּלַּג בְּסָכָךְ
פָּסוּל וַאֲוִיר יחד, הרי סוף סוף יש ארבעה טפחים שהם שיעור של
מקום חשוב שאין בו סכך, ונמצא שאין מקום בסוכה שיש לו
שלוש דפנות, וחוזרת השאלה מדוע לא מצטרפים סכך פסול
פחות מארבעה ואויר פחות משלושה כדי לפסול את הסוכה.

הגמרא חוזרת להקשות על רבה: אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵי לרבה, וּלְמַר נַמִּי
– לפי שיטתך, נֵיחֵי דְּלֵא שָׁוּ סכך פסול ואויר בְּשִׁיעוּרַיְיהוּ, בְּסוּכָּה
גְּדוֹלָה, שסכך פסול פסול בארבע אמות ואויר פסול בשלושה
טפחים, אבל מכל מקום בְּסוּכָּה קְטַנָּה של שבעה על שבעה
טפחים, מִי לֹא שָׁוּ סכך פסול ואויר בְּשִׁיעוּרַיְיהוּ, הרי שניהם
פוסלים בשלושה טפחים. ואם כן כיון שמצאנו ששניהם שוים
בשיעור פסול סוכה קטנה, יש לצרפם כדי לפסול אף סוכה גדולה
על ידי סכך פסול פחות מארבע אמות ואויר פחות משלושה
טפחים. אָמַר לֵיהּ רבה לאביי, הָתָם – בסוכה קטנה ששניהם
פוסלים בשלושה טפחים, לָאו הטעם מִשּׁוּם דְּבסוכה קטנה שָׁוּ
שִׁיעוּרַיְיהוּ של סכך פסול ואויר לַהֲדָדֵי הוּא, אֶלָּא מִשּׁוּם דְּלֵיתֵיהּ
[נחסר] לְשִׁיעוּרָא דְּסוּכָּה הוּא, שכיון ששיעור סוכה קטנה הוא
שבעה על שבעה טפחים, ממילא אם יש יותר משלושה טפחים של
סכך פסול או אויר לא שייך לומר לבוד ונמצא שיעור הסוכה חסר
משבעה טפחים, אולם מצד השיעור של סכך פסול, לעולם
שיעורו הוא ארבע אמות, ושיעור אויר בכדי לפסול הוא שלושה
טפחים, וכיון שאינם שוים בשיעורם אין לצרפם לפסול סוכה
גדולה.

חוזרת הגמרא ומקשה על רבה: וְכָל הֵיכָא – וכי בכל מקום דְּלֹא
שָׁוּ שִׁיעוּרַיְיהוּ לַהֲדָדֵי לֹא מְצָטְרְפִי, וְהָתְנַן במסכת כלים (פכ״ז מ״ב)
לענין טומאת מדרס. הַבַּגָּד שייחדו למשכב הזב או למדרסו, מקבל
טומאה כשיש בו שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה טפחים. הַשָּׂק – אריג העשוי
מנוצה של עיזים ועבה יותר מן הבגד, מקבל טומאה כשיש בו
אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה טפחים. הָעוֹר מקבל טומאה כשיש בו חֲמִשָּׁה עַל
חֲמִשָּׁה טפחים. מַפָּץ – כמין מחצלת של קנים, מקבל טומאה כשיש
בו שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה טפחים. הרי שמינים אלו אין שיעורם שוה וְאַף
על פי כן תָּנֵי עֲלָהּ, הַבַּגָּד וְהַשָּׂק המחוברים ויש בהם יחד שיעור של
ארבעה טפחים, וכן הַשָּׂק וְהָעוֹר המחוברים ויש בהם יחד שיעור
של חמשה טפחים, וכן הָעוֹר וְהַמַּפָּץ המחוברים ויש בהם יחד
שיעור של ששה טפחים, מְצָטְרְפִין זֶה עִם זֶה ומקבלים טומאה.
הרי שאף על פי שאינם שוים בשיעוריהם מצטרפים כדי לקבל
טומאה, ומדוע אמר רבה שכל שאין שיעורם שוה לא מצטרפים.
מתרצת הגמרא: אמנם מינים שלא שוים בשיעוריהם אינם
מצטרפים, ומה שאמרו הָתָם – לגבי טומאת מדרס שמצטרפים,
בְּרָקָתָנֵי סֵיפָא, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מַה טַּעַם מצטרפים מינים אלו
לקבל טומאה, הוֹאִיל וְרָאוּי כל אחד מהם לְמַטָּה – לקבל טומאת
מוֹשָׁב כשיש בו שיעור טפח, וכיון שיש אופן אחד שכולם שוים
בשיעורם, משום כך ראויים להצטרף לקבל טומאה גם בטומאת
מדרס שאין שיעורם שוה, אולם במינים שאין אופן ששיעורם
שוה כגון סכך פסול ואויר, אינם מצטרפים לפסול את הסוכה
וכדברי רבה לעיל. מבארת הגמרא היכן מצינו ששוים בשיעור
טומאת מושב: כְּדְתָנַן, הַמַּקַּצַּע מִכּוּוָּלָן – המחתך באיזמל אחד
מהמינים המבוארים במשנה לעיל ומתקנו יפה לישיבה, בשיעור
טֶפַח עַל טֶפַח שהוא שיעור הראוי למושב, טָמֵא. מבארת הגמרא:
שיעור של טֶפַח עַל טֶפַח לְמַאי חָזֵי – למה ראוי שיעור זה שיהיה
חשוב בכדי לקבל טומאה, וְאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִשּׁוּם רַבִּי
יַנַּאי, הוֹאִיל וְרָאוּי (ליטלו) [לַעֲשׂות מטפח זה טַלְאֵי] עַל גַּבֵּי מרדעת
הַחֲמוֹר ולתקן שם את מושב האדם.

הגמרא מבררת את מקור המימרא הנזכרת שסכך פסול פוסל
בארבעה טפחים: בִּישִׁיבת סוּרָא אָמְרֵי לְהָא שְׁמַעְתָּא – שסכך פסול
פוסל באמצע הסוכה בארבעה טפחים, בְּהָאי לִישָּׁנָא – כלשון
הגמרא לעיל (ע״א) שכך היא שיטת רב. אולם בִּישִׁיבת נְהַרְדְּעָא
סַתְּנוּ – שנו, שדין זה נאמר בשם שמואל ורב חולק, וכדלהלן: אָמַר
רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל, סָכָךְ פָּסוּל, בָּאֶמְצַע פּוֹסֵל בְּאַרְבָּעָה טפחים,
וּמַן הַצַּד פּוֹסֵל בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. וְרַב אָמַר, סכך פסול, בֵּין אם הוא מַן
הַצַּד וּבֵין אם הוא בָּאֶמְצַע הסוכה, פוסל רק בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, ובפחות
מארבע אמות אינו פוסל אפילו כשהוא באמצע הסוכה.

מקשה הגמרא על שמואל: תְּנַן, נָתַן – הניח עֲלֶיהָ באמצע הסוכה
נֶסֶר שֶׁהוּא רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים שהוא סכך פסול, הסוכה כְּשֵׁרָה.
בְּשִׁלְמָא לְרַב דְּאָמַר שסכך פסול פוסל בֵּין בָּאֶמְצַע בֵּין מִן הַצַּד
בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, מְשׁוּם הָכִי אם הניח נסר שרוחבו ארבעה טפחים
כְּשֵׁרָה, שאף על פי שהוא סכך פסול מכל מקום אינו פוסל את
הסוכה כיון שאין בו ארבע אמות. אֶלָּא לִשְׁמוּאֵל דְּאָמַר שסכך
פסול פוסל בָּאֶמְצַע בְּאַרְבָּעָה טפחים, אַמַּאי הסוכה כְּשֵׁרָה, הרי יש
כאן סכך פסול ברוחב ארבעה טפחים. מתרצת הגמרא: הָכָא בְּמַאי
עָסְקִינַן – משנה זו מדברת באופן שהנסר עומד מִן הַצַּד – בסמוך
לדופן, ולפיכך אינו פוסל את הסוכה משום דין דופן עקומה, אולם
אם יניחנו באמצע הסוכה רחוק מן הדופן יותר מארבע אמות, דינו
ככל סכך פסול שפוסל את הסוכה באמצעה בארבעה טפחים.

מקשה הגמרא: תָּא שְׁמַע, שנינו בברייתא בשיטת רבי יהודה, שְׁנֵי
סָדְרִינִין הפסולים לסכך משום דבר המקבל טומאה ויש בשניהם יחד
רוחב ארבעה טפחים, מְצָטְרְפִין לפסול את הסוכה, אולם שְׁנֵי
נְסָרִים אֵין מְצָטְרְפִין לפסול את הסוכה, משום שדעת רבי יהודה
שנסרים כשרים לסיכוך. רַבִּי מֵאִיר חולק וְאוֹמֵר, שִׁנְסָרִים הרחבים
ארבעה טפחים פסולים לסיכוך, ולכך אם יש בהם ארבעה טפחים
מצטרפים לפסול את הסוכה כִּסְדְרִינִין. וּבְשִׁלְמָא לְהַךְ לִישָּׁנָא דְּאָמַר
רַב, שסכך פסול פוסל בֵּין בָּאֶמְצַע בֵּין מִן הַצַּד בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, יש
לבאר את כוונת הברייתא בדברי רבי מאיר, דְּמַאי מְצָטְרְפִין –
מדוע צריך דין צירוף בנסרים אלו לפסול את הסוכה, שֶׁמְּצָטְרְפִין
לְאַרְבַּע אַמּוֹת שהוא שיעור הפוסל את הסוכה. אֶלָּא לְהַךְ לִישָּׁנָא
דְּאָמַר רַב, שסכך פסול פוסל בָּאֶמְצַע בְּאַרְבָּעָה טפחים, והבינה
הגמרא שגם בברייתא מדובר שנסרים אלו מונחים באמצע
הסוכה, אם כן קשה הֵיכִי דָּמֵי, אִי דְּאִית בְּהוּ – בכל אחד מנסרים
אלו אַרְבָּעָה טפחים, שפסולים לסיכוך לשיטת רבי מאיר, לָמָּה לְהוּ
אִצְטְרוּפֵי – מדוע צריך להגיע לדין צירוף כדי לפסול את הסוכה,
הלא בכל אחד מהם לבדו יש שיעור לפסול את הסוכה. וְאִי דְּלֵית
בְּהוּ בכל אחד לבדו אַרְבָּעָה טפחים, מה שייך שיצטרפו לפסול,
הרי קָנְיָא בְּעַלְמָא נִינְהוּ – הלא הם נסרים דקים כקנים שכשרים
לסיכוך אפילו אם יסכך את כל סוכתו מהם. מתרצת הגמרא:
לְעוֹלָם דְּאִית בְּהוּ בכל נסר רוחב אַרְבָּעָה טפחים והוא לבדו סכך
פסול, וּמַאי דאמר רבי מאיר שנסרים מְצָטְרְפִין לפסול את הסוכה
ומשמע שללא דין צירוף הסוכה כשירה, היינו באופן שהנסרים
אינם מונחים באמצע הסוכה אלא בסמוך לדופן, ובאופן זה אמר
רבי מאיר שאם יש כמה נסרים רחבים ארבעה טפחים זה לצד זה,
מְצָטְרְפִין לְאַרְבַּע אַמּוֹת מִן הַצַּד – שאם יש בהם צירוף ארבע אמות
אין להכשירה מדין דופן עקומה. ורבי יהודה חולק משום שלדעתו
נסרים רחבים ארבעה טפחים כשרים לסיכוך.

עוד מקשה הגמרא: תָּא שְׁמַע, סְכָכָהּ בִּנְסָרִין שֶׁל אֶרֶז שֵׁשׁ בָּהֶן בכל
אחד אַרְבָּעָה טפחים, דִּבְרֵי הַכֹּל הסוכה פְּסוּלָה, שכיון שרגילים
לעשות את תקרת הבית מנסרים שיש בהם ארבעה טפחים, אסרו

המשך בעמוד קכג

חכמים לסכך בהם גזירה שמא יבוא לישב תחת קורות ביתו והתורה אמרה 'סוכה' ולא ביתו של כל ימות השנה. אולם אם **אֵין** **בָּהֶן אַרְבָּעָה** טפחים אך רחבים יותר משלושה, **רַבִּי מֵאִיר פּוֹסֵל**, כיון שיש מיעוט בתים שתקרתם עשויה מנסרים שיש בהם שלושה טפחים ושייך בזה גזירת תקרה, **וְרַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר**, שכיון שרוב תקרות הבתים עשויות מנסרים שיש בהם ארבעה טפחים, לא גזרו חכמים על נסרים שרחבים פחות משיעור זה.